

LIETUVOS
ENERGETIKOS
AGENTŪRA

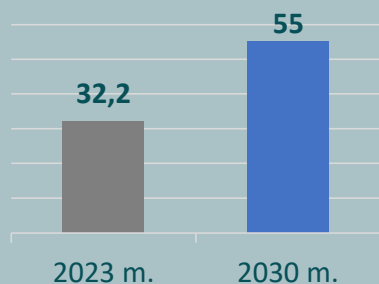
Atsinaujinantys energijos ištekliai Lietuvoje. Jų naudojimo plėtra ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos

2025-01-06
Biržai

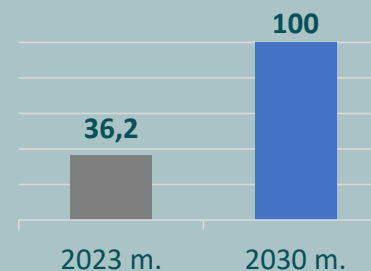

ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ TIKSLAI – 2030 M. 55 PROC. VISOS ENERGIJOS – VIETINĖ IR ATSINAUJINANTI

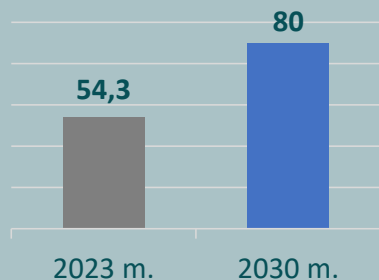
Dalis bendrame galutiniame energijos
suvartojime, proc.

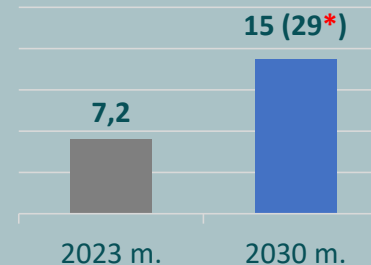
Dalis bendrame elektros energijos
suvartojime, proc.

Dalis galutiniame energijos suvartojime
šildymui, proc.

Dalis galutiniame energijos suvartojime
transporte, proc.

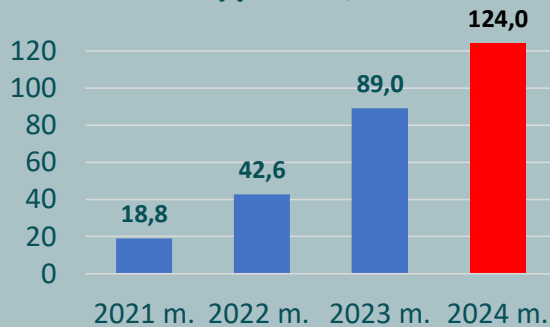

* – pagal NEKSVP

ELEKTROS GAMYBA SAULĖS IR VĖJO ELEKTRINĖSE LIETUVOJE 2024 METAIS – 62 PROC. VISOS PAGAMINTOS ELEKTROS

Gaminantys vartotojai

gaminančių
vartotojų skaičius, tūkst.

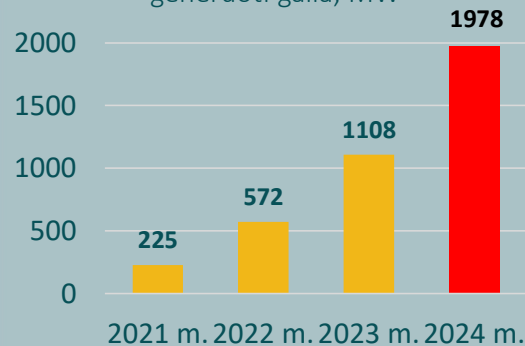

Per **2024 m.** gaminančių vartotojų **padaugėjo 39 proc.** (35 tūkst.), palyginti su 2023 m.

Palyginimui: 2024-07-01 Panevėžio r. sav. gyveno 35 277; Biržų r. sav. 21 949 asmenys

Saulės elektrinės

saulės elektrinių leistinoji
generuoti galia, MW

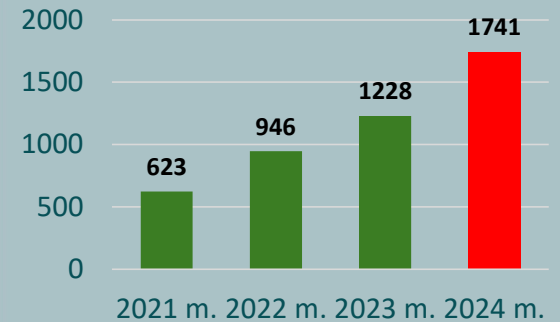

Per **2024 m.** saulės elektrinių įrengtoji galią **padidėjo 78,5 proc.** (870 MW), palyginti su 2023 m.

Saulės elektrinės vien **per 2024 m. pagamino 1 266 MWh** elektros, kai per 2021–2023 m. viso 1 063 MWh.

Vėjo elektrinės

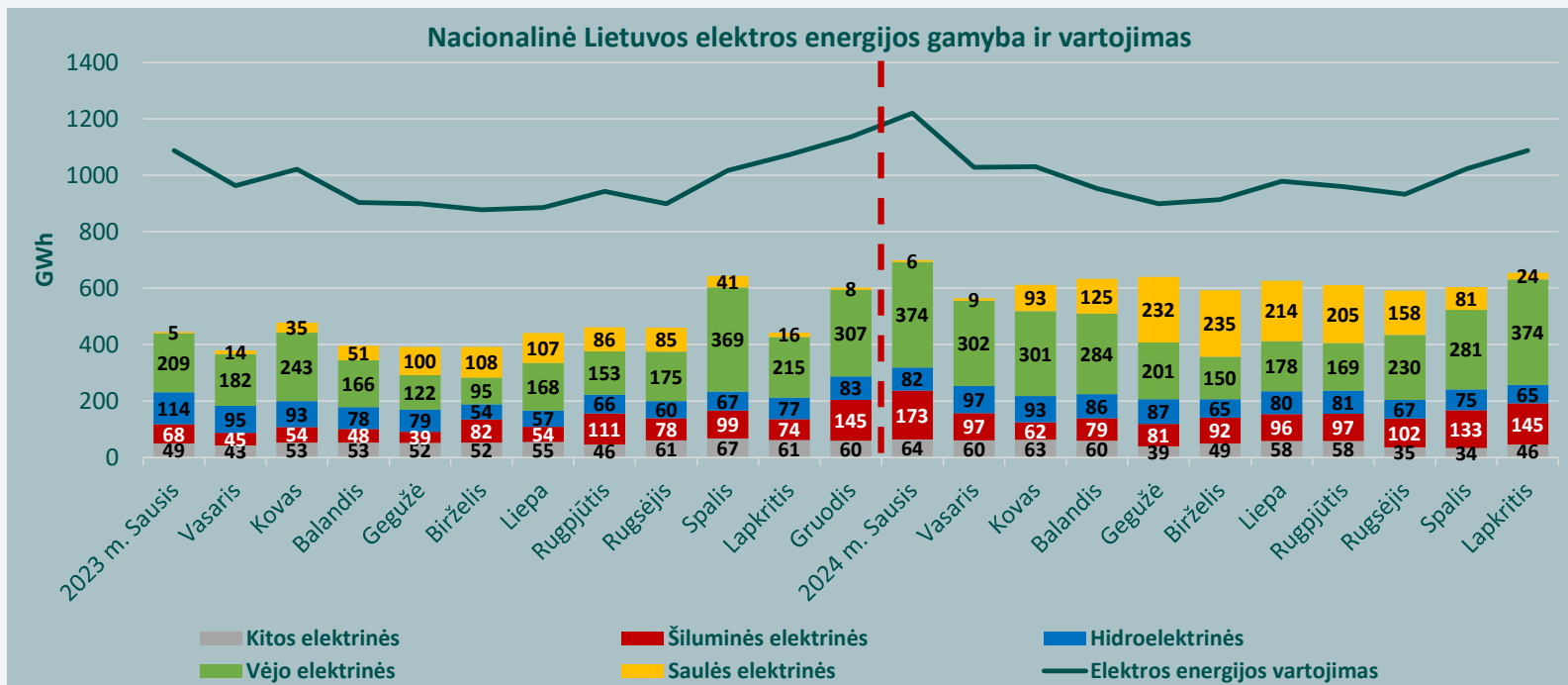
vėjo elektrinių leistinoji generuoti
galia, MW

Per **2024 m.** vėjo elektrinių įrengtoji galią **padidėjo 41,8 proc.** (513 MW), palyginti su 2023 m.

Vėjo elektrinės vien **per 2024 m. pagamino 3 031 MWh** elektros, kai 2021–2023 m. – vidutiniškai po 1 797 MWh.

ŠIŲ METŲ VASARĄ SAULĖS ELEKTRINĖS KOMPENSAVO MAŽESNĘ KITŲ ŠALTINIŲ ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBĄ

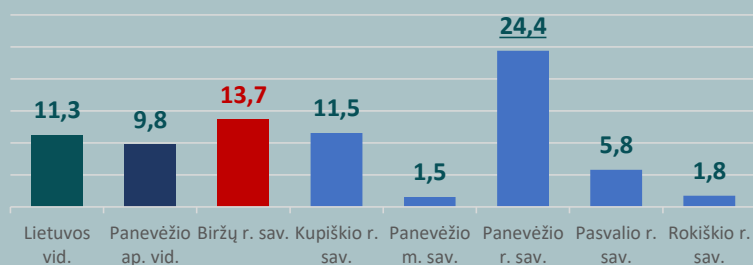

- Šių metų gegužės–rugpjūčio mėnesiais saulės elektrinės pagamino daugiausia elektros energijos, lyginant su visomis kitomis gamybos technologijomis.
- Kitais šių metų mėnesiais daugiausia elektros pagaminta vėjo elektrinėse.
- Šiais metais per 11 mėn. vėjo elektrinės jau pagamino 18 proc. daugiau elektros energijos nei pernai, o saulės elektrinės – 111 proc. daugiau nei pernai.

Duomenys: LITGRID AB

2024 M. PANEVĖŽIO APSKRITYJE PANEVĖŽIO R. SAV. BUVO LYDERĖ PAGAL GAMINTOJŲ SAULĖS ELEKTRINIŲ GALIĄ, O ROKIŠKIO R. SAV. – PAGAL VĖJO ELEKTRINIŲ GALIĄ

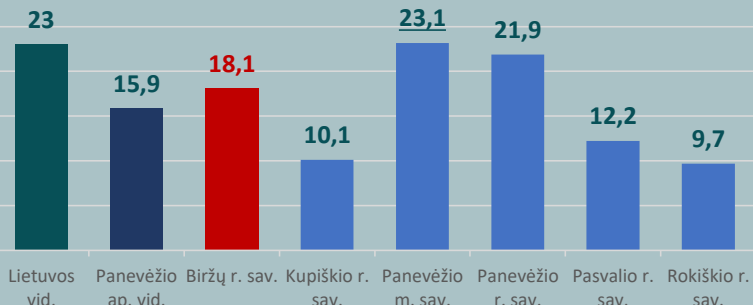
Gamintojų saulės elektrinių įrengtoji galia 2024-11, MW

Gamintojų vėjo elektrinių įrengtoji galia 2024-11, MW

Gaminančių vartotojų elektrinių įrengtoji galia 2024-11, MW

Biržų r. sav. gamintojų saulės elektrinių (komercinių elektrinių) galia 2024-11 buvo didesnė už Lietuvos vidurkį ir už Panevėžio ap. vidurkį.

Gamintojų vėjo elektrinių (komercinių elektrinių) galia 2024-11 Panevėžio apskrityje buvo 2,6 karto mažesnė už Lietuvos vidurkį.

Gaminančių vartotojų įrenginių galia 2024-11 Biržų r. sav. buvo mažesnė už Lietuvos vidurkį, bet didesnė už Panevėžio ap. vidurkį.

BENDRUOMENINĖ ENERGETIKA. ENERGETIKOS BENDRIJOS

Kas yra energetikos bendrijos?

Energetikos bendrijos (EB) yra laisvo dalyvavimo principu paremti pelno nesiekiantys juridiniai asmenys, galintys verstis energijos gamyba, prekyba ir kitomis veiklomis energetikos sektoriuje.

EB statusas nėra atskira juridinio asmens teisinė forma (kaip viešoji įstaiga, asociacija, bendrija), o tik šiems juridiniams asmenims suteikiamas teisinis statusas, leidžiantis asmenims veikti energetikos rinkose.

Šiuo metu Lietuvoje egzistuoja du energetikos bendrijų modeliai:

- (1) **atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos (AIEB);**
- (2) piliečių energetikos bendrijos (PEB).

Pradedant 2023 m., EB statusas šiuo metu yra suteiktas 34 juridiniams asmenims (suteikia VERT*).

*Valstybinė energetikos reguliavimo taryba

ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJOS BENDRIJA

Kas yra atsinaujinančių išteklių energijos bendrija?

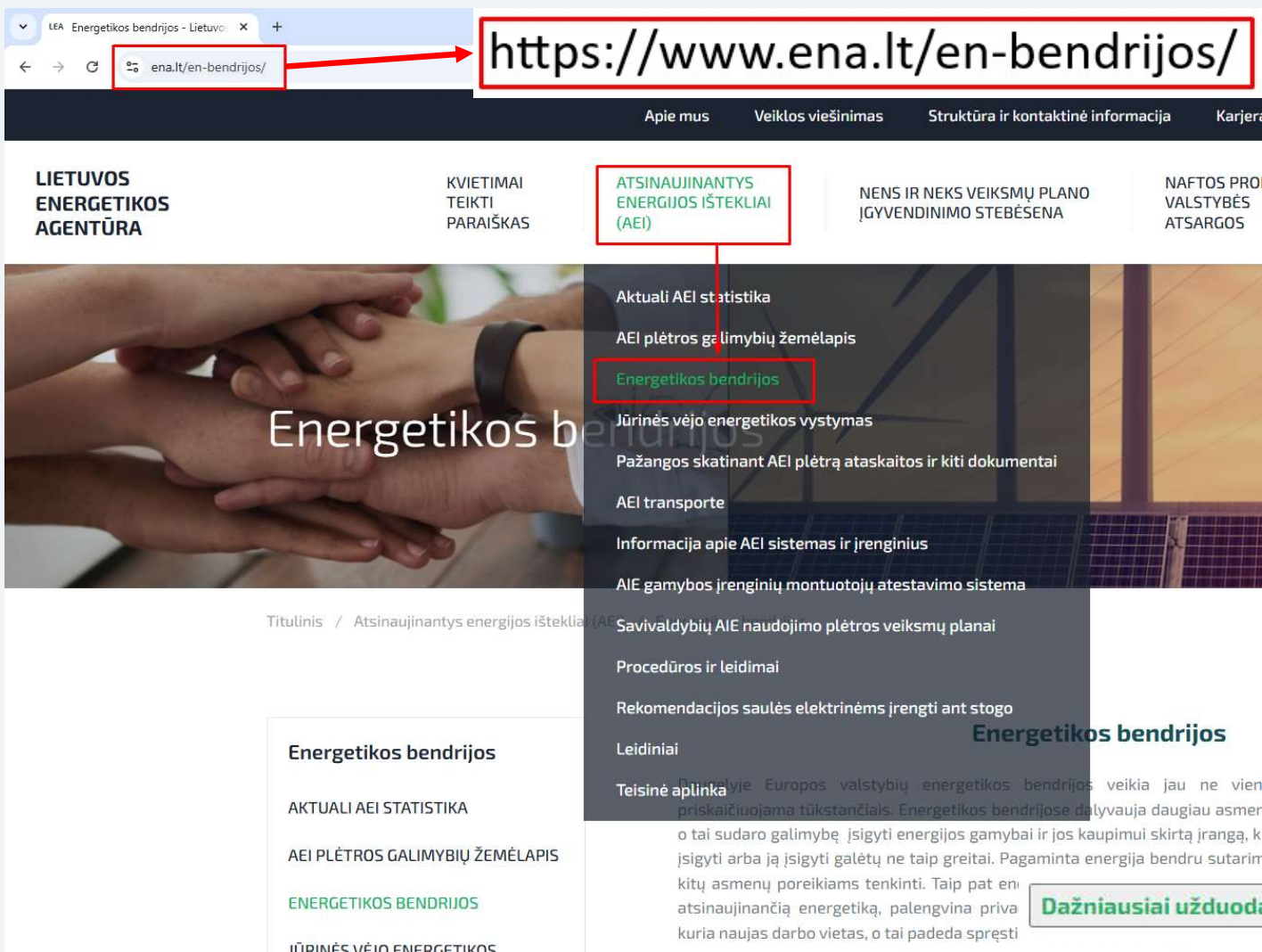
Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija (AIEB) – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytus kriterijus atitinkantis pelno nesiekiantis juridinis asmuo, kuris:

- nuosavybės teise valdo ir plėtoja energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybos įrenginius;
- turi teisę juose gaminti energiją, ją vartoti, kaupti energijos kaupimo įrenginiuose ir (ar) parduoti;
- kuriam suteikiamas atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos statusas.

ENERGIJOS BENDRIJOMS PARENGTOS REKOMENDACIJOS

KUR RASTI REKOMENDACIJAS ENERGETIKOS BENDRIJOMS?

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://www.ena.lt/en-bendrijos/> highlighted in a red box. The website header includes navigation links: "Apie mus", "Veiklos viešinimas", "Struktūra ir kontaktinė informacija", and "Karjera". The main navigation menu contains: "LIETUVOS ENERGETIKOS AGENTŪRA", "KVIETIMAI TEIKTI PARAIŠKAS", "ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS IŠTEKLIAI (AEI)", "NENS IR NEKS VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA", and "NAFTOS PROJEKTO VALSTYBĖS ATSARGOS". A dropdown menu is open under "ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS IŠTEKLIAI (AEI)", listing various topics. The "Energetikos bendrijos" option is highlighted in a red box. Below the dropdown, the page content includes a sidebar with "Energetikos bendrijos" and "AKTUALI AEI STATISTIKA", a main content area with "Energetikos bendrijos" and "Teisinė aplinka", and a footer with "Dažniausiai užduodami klausimai – DUK".

ena.lt/en-bendrijos/ <https://www.ena.lt/en-bendrijos/>

Apie mus Veiklos viešinimas Struktūra ir kontaktinė informacija Karjera

LIETUVOS ENERGETIKOS AGENTŪRA

KVIETIMAI TEIKTI PARAIŠKAS

ATSINAUJINANTYS ENERGIJOS IŠTEKLIAI (AEI)

NENS IR NEKS VEIKSMŲ PLANO ĮGYVENDINIMO STEBĖSENA

NAFTOS PROJEKTO VALSTYBĖS ATSARGOS

Aktuali AEI statistika

AEI plėtros galimybių žemėlapis

Energetikos bendrijos

Jūrinės vėjo energetikos vystymas

Pažangos skatinant AEI plėtrą ataskaitos ir kiti dokumentai

AEI transporte

Informacija apie AEI sistemas ir įrenginius

AEI gamybos įrenginių montuotojų atestavimo sistema

Savivaldybių AEI naudojimo plėtros veiksmų planai

Procedūros ir leidimai

Rekomendacijos saulės elektrinėms įrengti ant stogo

Leidiniai

Teisinė aplinka

Energetikos bendrijos

AKTUALI AEI STATISTIKA

AEI PLĖTROS GALIMYBIŲ ŽEMĖLAPIS

ENERGETIKOS BENDRIJOS

JŪRINĖS VĖJO ENERGETIKOS

Dažniausiai užduodami klausimai – DUK

AIEB – SKATINAMOS VALSTYBĖS JUNGIA BENDRUOMENES, KURIA GEROVĘ

Atsinaujinančių išteklių energijos bendrija:

- sutelkia visuomenines, verslo ir gyventojų iniciatyvas AEI energetikos srityje;
- iškelia energijos vartotojus ir jų poreikius į pirmą vietą;
- didina visuomenės pritarimą AEI projektams;
- palengvina privačių investicijų pritraukimą AEI naudojimo plėtrai

Paskatinimas norintiems, galintiems bet stokojantiems laiko / žinių

Galimybė pasinaudoti valstybės teikiamu finansavimu

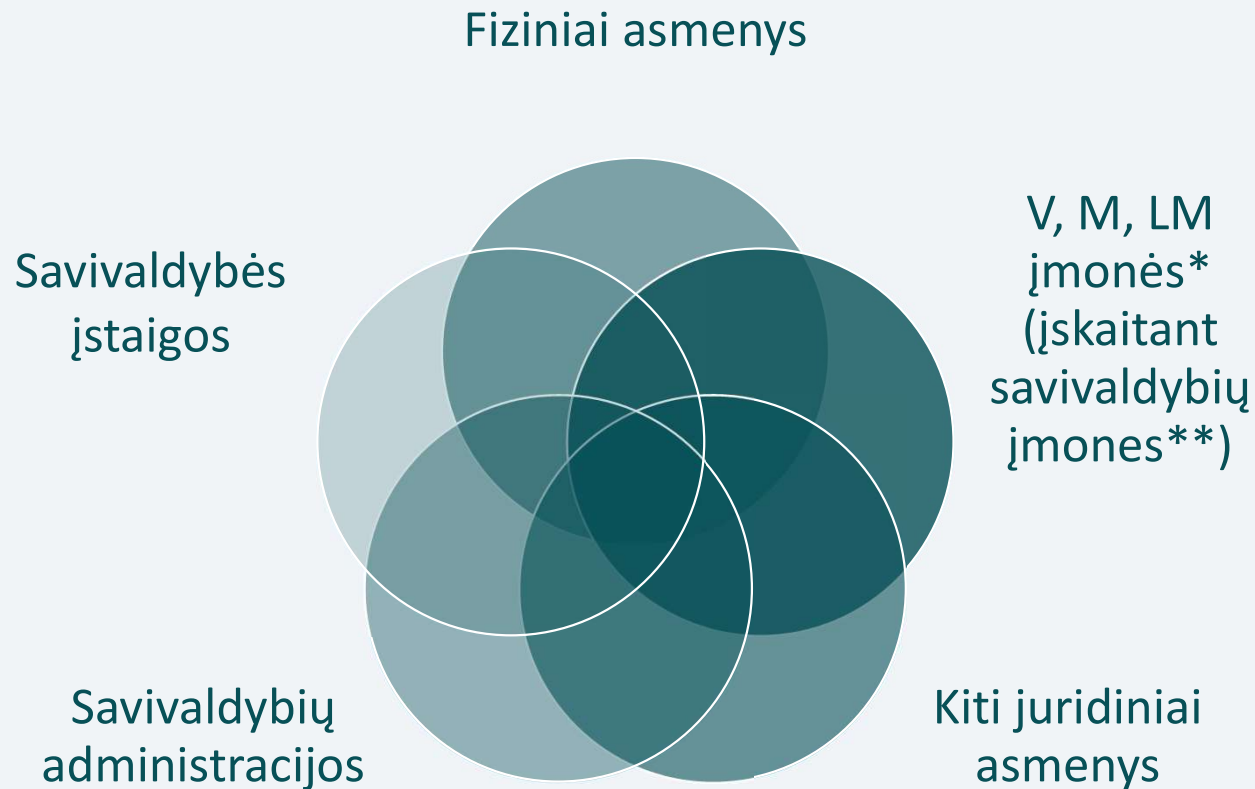
AIEB gali būti skirtos mažinti energetiniam skurdui

Garantuoti tinklų pralaidumai ir laisvos galios

Nereikia mokėti prievolių įvykdymo užtikrinimo (50 eurų už 1 kW)

AIEB tuo pačiu metu negali būti ir piliečių energetikos bendrija (PEB)

GALIMI AIEB STEIGĖJAI / DALYVIAI

*vidutinės, mažos, labai mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos [Lietuvos Respublikos smulkaus ir vidutinio verslo plėtros įstatymo](#) 3 straipsnyje.

**savivaldybių įmonės gali būti AIE bendrijos steigėjais / dalyviais, jei tokios įmonės yra labai mažos, mažos arba vidutinės įmonės ir savivaldybė valdo ne daugiau kaip 25 proc. šios įmonės akcijų

GALIMOS ĮVAIRIOS AIEB JURIDINĖS FORMOS

- Pagrindinis tikslas – ne pelno siekimas, o teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą.
- ≥ 51 proc. balsų priklauso dalyviams, kurių apskrityje planuojama statyti elektrinę.
- Nustatyta pagamintos elektros paskirstymo ir (ar) pardavimo tvarka.
- Nustatyta AIEB elektrinės administravimo ir priežiūros tvarka.
- Nustatyta pajamų, gautų vykdant energijos gamybos veiklą, paskirstymo tvarka.
- Nustatyta elektrinės dalies priskyrimo AIEB dalyviams / kt. asmenims tvarka.

Viešoji įstaiga

Asociacija

Sodininkų bendrija

Daugiabučių bendrija

Labdaros ir paramos fondai

Kitos bendruomenės, bendrijos* ir juridiniai asmenys

**turinčios juridinio asmens statusą*

KUR RASTI PAVYZDINES VŠĮ ĮSTATŲ FORMAS?

LRV.LT Ministerijos ir įstaigos E. pilietis LT ▼

 LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA   ☰ Meniu

[Pradžia](#) > [Veiklos sritys](#) > [Atsinaujinantys energijos ištekliai](#) > [Atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos](#) >

Pavyzdinės viešosios įstaigos įstatų formos

- Pavyzdinė viešosios įstaigos įstatų forma, kai steigiamas naujas pelno nesiekiantis juridinis asmuo ▼
- Įstatų keitimas, kai jau veikiantis pelno nesiekiantis juridinis asmuo siekia įgyti AIEB statusą ▼

Atnaujinimo data: 2024-05-16

Taip pat EB steigimo dokumentų šablonų pavyzdžius yra parengusi ir viešai paskelbusi valstybės įsteigta finansų įstaiga UAB ILTE skatinamosios finansinės priemonės „[Paskolos energetikos bendrijoms](#)“ aprašymo 3 priede

PELNO NESIEKIANČIO JURIDINIO ASMENS STEIGIMO DOKUMENTUOSE TURI BŪTI NUSTATYTAS TIKSLAS

Tikslas

- teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą savo dalyviams ar tą naudą teikti vietose, kuriose ji vykdo veiklą;
- jos pagrindinis tikslas nėra pelno siekimas.

PELNO NESIEKIANČIO JURIDINIO ASMENS VEIKLOS DOKUMENTUOSE TURI BŪTI NUSTATOMOS PAGRINDINĖS TVARKOS

Pagamintos elektros energijos realizavimo tvarka

Kaip pagaminta elektra paskirstoma AIE bendrijos dalyviams – [Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklės](#)

Kaip pagaminta elektra parduodama elektros energijos biržoje [Elektros energijos rinkos taisyklėse](#) nustatyta tvarka arba pagal dvišales sutartis galutiniam vartotojui pagal [atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis](#)

Elektros energijos gamybos įrenginių administravimo ir priežiūros tvarka

Kokių teisės aktų reikalavimus turi atitikti AIE bendrijos elektrinė ir ją prižiūrintys, eksploatuojantys specialistai:

- [Elektros tinklų naudojimo taisyklės](#)
- [Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklės](#)
- [Asmenų, turinčių teisę eksploatuoti energetikos įrenginius, atestavimo taisyklės](#)
- [Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklės](#)
- [Elektros įrenginių įrengimo bendrosios taisyklės](#)
- [ir kita](#)

Pajamų, gautų vykdant energijos gamybos veiklą, paskirstymo tvarka

Nustatoma tvarka, kaip AIE bendrijos lėšos ir (arba) už parduotą elektrą gautos lėšos bus naudojamos:

- paskolai (jei taikoma) grąžinti, ir (arba);
- elektrinės ir (arba) AIE bendrijos administravimo išlaidoms padengti, ir/arba;
- teikti aplinkos, ekonominei arba socialinei visuomeninei naudai savo dalyviams ar tą naudą teikti vietose, kuriose ji vykdo veiklą.

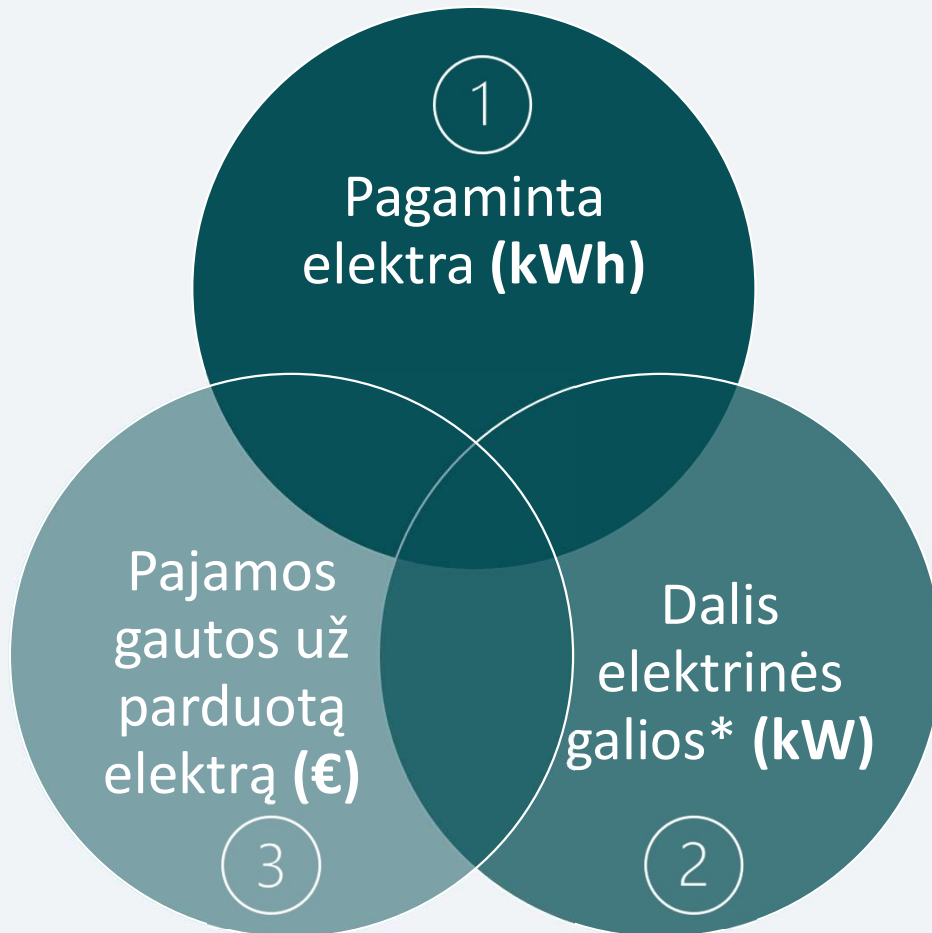
Elektrinės dalies priskyrimo AEIB dalyviams ar kitiems asmenims tvarka

Nustatoma tvarka kaip AEI bendrijai priklausantys energijos gamybos įrenginiai susiejami su elektros vartojimo vieta – kaip AIE bendrijos dalyviai ar kiti asmenys tampa gaminančiais vartotojais.

Vadovaujamesi [Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašu](#).

AIE bendrija inicijuoja elektros energiją generuojančių įrenginių (AIE elektrinės) susiejimą su gaminančių vartotojų vartojimo įrenginiais, pateikdama operatoriui visą reikalingą informaciją.

AIE BENDRIJOS VEIKLA – NAUDOS PASKIRSTYMAS

AIEB gali gaminti, tiekti, parduoti elektrą savo dalyviams ir kitiems asmenims. AIE bendrijos dalyviai šią elektros energiją naudoja **savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti**

*Gaminančių vartotojų schema

AIE BENDRIJOS VEIKLA – GALIMI NAUDOS PASKIRSTYMO BŪDAI

Naudos paskirstymo būdai

- (1) visa AIEB elektrinės pagaminta elektra tiekama (parduodama pagal pirkimo pardavimo sutartis, o pardavimo kaina gali būti lygi 0) ir suvartojama bendrijos dalyvių. AIEB veikia kaip elektros tiekėjas;
- (2) visa AIEB elektrinės galia paskirstoma / priskiriama bendrijos dalyviams. AIEB veikia kaip elektrinės statytojas / vystytojas. AIEB dalyviai tampa gaminančiais vartotojas;
- (3) visa AIEB elektrinės pagaminta elektra parduodama Elektros energijos rinkos taisyklėse nustatyta tvarka ir būdais arba nepriklausomam elektros energijos tiekėjui, o gautas pelnas naudojamas teikti aplinkos, ekonominę arba socialinę visuomeninę naudą savo dalyviams ar tą naudą teikti bendrijos vietoje. AIEB veikia kaip elektros gamintojas.

Atkreiptinas dėmesys, kad galimi ir kiti naudos paskirstymo būdai

AIE BENDRIJOS VEIKLA – KITI AIEB PRIVALUMAI

Kiti AIEB privalumai

- Taip pat AIEB suteikia galimybę gaminti ir naudoti šilumos energiją. Tokiu būdu AIEB dalyvės savivaldybės galėtų spręsti aukštų šildymo kainų problemą.
- Dalyvavimas AIEB veikloje nepanaikina dalyvių turimų elektros energijos vartotojo teisių ir pareigų (išskyrus vartotojo teisę rinktis energijos tiekėją, kuri gali būti ribojama teise rinktis AIEB tiekėją).
- Įgydamas AIEB statusą juridinis asmuo nepraranda tai juridinio asmens veiklos formai priskiriamų teisių ir pareigų, pavyzdžiui, sodininkų bendrija ir toliau gali spręsti bendrijos turto valdymo klausimus ar atstovauti jos narių interesus.
- Didesnis dalyvių skaičius AIEB suteikia galimybę sukaupti daugiau lėšų, todėl galima greičiau įsigyti elektros energijos, šilumos gamybai ar kaupimui skirtą įrangą, kurios savarankiškai vienas ūkis negalėtų įsigyti. Pavyzdžiui, AIEB modelis gali būti naudingas sodininkų bendrijai, ketinančiai įsigyti ir savo veiklos vietovėje įrengti vėjo energijos jėgainę, užtikrinti jos priežiūrą ir tinkamai paskirstyti pagamintą elektros energiją arba ją parduoti kitiems.

AIE BENDRIJOS VEIKLAI – IR FINANSINĖ PARAMA

Finansinė parama

Siekiant gauti valstybės ar Europos Sąjungos fondų paramą saulės arba vėjo elektrinėms įsirengti, pagamintos elektros energijos kaupimo įrenginiams, - būtina atidžiai perskaityti ir išnagrinėti finansavimo sąlygas ir galimą gauti finansavimo dydį.

Patartina sekti informaciją apie finansinės paskatos arba finansines priemones:

- <https://www.ena.lt/kvietimai-teikti-paraiskas/>;
- https://apvis.apva.lt/paskelbti_kvietimai/;
- <https://esinvesticijos.lt/>;
- <https://ilte.lt/kvietimai/81>

Ačiū už dėmesį!

VšĮ Lietuvos energetikos agentūra
Klimato kaitos valdymo centras
Duomenų analitikas
Vytautas Abrutis